

Kan de verrekeningmethode nu ook door particulieren met buitenlandse beleggingen worden toegepast?

Heel wat Belgische particulieren hebben buitenlandse beleggingen. Op de dividenduitkeringen uit deze beleggingen, zijn zowel buitenlandse als Belgische belastingen verschuldigd. Tot 1988 mochten de in het buitenland betaalde belastingen worden verrekend met de binnenlandse belastingen maar door een wijziging in de Belgische interne wetgeving was dit sindsdien niet langer mogelijk voor private beleggers. Als gevolg werden buitenlandse beleggingen zwaarder belast dan Belgische beleggingen, wat in principe niet strookt met het Europese credo van "vrij kapitaalverkeer".

In een arrest van 16 juni 2017, besluit het Hof van Cassatie dat België wel een verrekening moet toestaan op dividenden van Franse oorsprong. Hoewel dit arrest een overwinning is voor beleggers in een Belgisch-Franse context, kan het niet worden doorgetrokken naar alle buitenlandse dividenden.

OORSPRONG VAN DE HOGE BELASTINGDRUK

Volgens artikel 15 van de overeenkomst tot voorkoming van dubbel belasting die België en Frankrijk in 1964 hebben afgesloten, mogen dividenden worden belast in de woonstaat van de verkrijger. Indien een dividend wordt uitgekeerd aan een Belgisch rijksinwoner, mag België dit dividend dus belasten. Conform de Belgische interne wetgeving zal zij 30% roerende voorheffing inhouden.

Het artikel gaat echter verder dat ook het land waar de dividend-uitkerende vennootschap gevestigd is, een beperkte heffing mag inhouden. Voor dividenden die worden betaald aan natuurlijke personen bedraagt deze beperkte bronheffing 15%.

Doordat beide landen een al dan niet beperkte bronheffing mogen inhouden, wordt een dividend vanuit Frankrijk dubbel belast. Om deze dubbele belasting tegen te gaan, werd artikel 19.A.1 toegevoegd aan het verdrag. Het tweede lid van dit artikel stipuleert dat:

- Dividenden die worden verkregen door verblijfshouders van België, niet zijnde vennootschappen aan de vennootschapsbelasting onderworpen; en
- Interesten en opbrengsten van obligaties of andere verhandelbare titels van leningen, van kasbons, leningen, deposito's en alle andere schuldvorderingen die worden verkregen door alle verblijfshouders van België, die in Frankrijk de inhouding bij de bron werkelijk hebben ondergaan, in België worden belast op het nettobedrag van de Franse inhouding, verminderd met het forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting (FBB) dat onder de door de Belgische wetgeving vastgestelde voorwaarden aftrekbaar is, zonder dat bedoeld gedeelte minder dan 15 pct. van het nettobedrag mag belopen.

Bovenstaand lid verwijst naar de interne Belgische wetgeving wat betreft het FBB-stelsel (artikel 285 e.v. WIB). Dit stelsel werd na de inwerkingtreding van het dubbelbelastingverdrag echter grondig aangepast waardoor het toepassingsgebied sterk werd beperkt.

In 1988 werd een "beroepsmatigheidsvoorwaarde" toegevoegd voor particulieren, waardoor beleggingen van particulieren die niet kaderen in de uitoefening van een beroepswerkzaamheid, niet meer konden genieten van de verrekening van buitenlandse belastingen. In 1992 werd het FBB-stelsel een tweede keer aangepast. Sindsdien kunnen beroepsbeleggers de verrekening enkel toepassen op dividenden uit bepaalde beleggingsvennootschappen.

Na de inwerkingtreding van het verdrag, heeft de Belgische wetgever haar wetgeving dus zodanig aangepast, dat artikel 19.A.1, tweede lid, buiten werking werd gesteld. Dit heeft als gevolg dat particuliere beleggers dubbel worden belast op dividenduitkeringen vanuit Frankrijk. In de administratieve commentaren bepaalt de Belgische wetgever enkel dat de in het buitenland ingehouden bronheffing wordt afgetrokken. Indien een Belgische privébelegger een dividend van 100 EUR ontvangt uit Frankrijk, zal dit dividend in de bronstaat een bronheffing van 15% ondergaan en in België zal de ontvangen 85 EUR worden belast tegen 30%. Van 100 EUR houdt de particulier slechts 59,5 EUR over, terwijl dezelfde particulier 10,5 EUR meer had overgehouden indien zij deze had belegd in Belgische aandelen.

Deze ongelijke behandeling van buitenlandse dividenden werd doorheen de jaren door heel wat fiscalisten en belastingplichtigen bekritiseerd en aangevochten. De kwestie kwam meerdere keren aan bod voor het Hof van Cassatie, voor het Europese Hof van Justitie en zelf voor de Franse Conseil d'Etat.

DE STRIJD TEGEN DE (BELGISCHE) ADMINISTRATIE

Fiscalisten bekritisieren vooral de manier waarop de Belgische administratie het dubbelbelastingverdrag buiten spel heeft gezet. Verdragen steunen immers op het beginsel van primauteit waardoor het internationale recht voorrang heeft op bepalingen van de nationale wetgeving van de overeenkomstsluitende landen. Toen het verdrag werd afgesloten, was het duidelijk de bedoeling van beide landen om een verrekening van het FBB toe te staan aan private beleggers.

Door een éenzijdige wetswijziging langs Belgische zijde, werd de FBB-bepaling uit artikel 19.A.1, tweede lid echter een lege bepaling. In het vakjargon wordt dit verschijnsel "treaty override" genoemd.

Belastingplichtigen vechten vooral de verenigbaarheid met het verdragsrecht aan en meer bepaald de principes van vrij kapitaalverkeer en gemeenschapstrouw. Telkens concludeerde het Hof van Justitie echter dat er geen inbreuk kon worden vastgesteld.

Eén Belgische belastingplichtige besloot om het over een andere boeg te gooien. Waar de overige particuliere beleggers het dispuut uitvochten voor de Belgische rechtbank, trok deze de grens over naar Frankrijk. Daar oordeelde de Conseil d'Etat, dat de Belgische belastingplichtige discriminerend werd behandeld ten opzichte van Franse rijksinwoners. De Franse wetgever voorziet namelijk in een forfaitaire vermindering van 40% op het bruto dividend en in een belastingkrediet voor inwoners. Een Belgische belastingplichtige kan niet van deze voordelen genieten en volgens de Conseil mogen intern rechtelijke discriminerende regelingen enkel bestaan indien ze worden rechtgezet door het dubbelbelastingverdrag met de woonstaat van de verkrijger. Aangezien deze discriminatie niet kan worden vermeden door het verdrag, is het aan de bronstaat om de discriminatie weg te werken.

EEN TWEEDE OVERWINNING

Een tweede en grotere overwinning voor de Belgische belastingplichtige, is deze van 16 juni 2017 voor het Hof van Cassatie. In casu hadden Belgische particuliere beleggers tijdens 2006 en 2007 dividenden ontvangen uit Franse beleggingen. In Frankrijk werd hierop 15% ingehouden en in België werden de dividenden nogmaals belast tegen het toenmalige tarief van de roerende voorheffing, namelijk 25%. Nadat hun bezwaar werd afgewezen voor de rechtbank van eerste aanleg van Brugge, werd het een tweede keer afgewezen door het Hof van Beroep te Gent. Ten slotte dienden de belastingplichtigen een voorziening in bij het Hof van Cassatie. In het arrest van 16 juni werd de vraag gesteld hoe de minimumbepaling die werd vastgelegd in artikel 19.A.1, tweede lid moet worden geïnterpreteerd. Het verdrag met Frankrijk is namelijk bijzonder in de zin dat er naast een verwijzing naar de intern rechtelijk FBB-wetgeving, ook een minimumbepaling van 15 % werd toegevoegd. De bepaling in het verdrag leest als volgt:

“De Belgische bronheffing wordt verrekend met het forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting (FBB) dat onder de door de Belgische wetgeving vastgestelde voorwaarden aftrekbaar is, zonder dat bedoeld gedeelte minder dan 15 pct. van het nettobedrag mag belopen.”

Concreet stelt zich de vraag of deze minimumbepaling op zichzelf staat of dat deze ondergeschikt is aan de bepaling die naar de Belgische wetgeving verwijst. Er zijn namelijk twee strekkingen.

Volgens een eerste strekking moet de verrekening van het FBB sowieso gebeuren volgens de Belgische internrechtelijke regels en is het minimum van 15% slechts van toepassing onder de voorwaarden die in de Belgische wetgeving worden gesteld.

Volgens de tweede strekking heeft de minimumbepaling een zelfstandige betekenis. Dit heeft als gevolg dat België de minimum FBB-berekening moet toepassen, ongeacht de nationale FBB-bepalingen.

Uit het arrest kunnen we afleiden dat het Hof zich aansluit bij de tweede strekking. Uit het verdrag leidt het Hof af dat België verplicht is tot het verlenen van een minimum verkenbaar bedrag aan forfaitaire buitenlandse belasting.

Het Hof van Cassatie vernietigt hiermee het arrest van het hof van beroep te Gent en verwijst de zaak door naar het hof van beroep Antwerpen.

GEVOLGEN VAN HET ARREST

VERREKENINGSMETHODE

In de literatuur heerst nog onduidelijkheid over hoe de uitspraak van het Hof van Cassatie moet worden geïnterpreteerd.

Het grootste deel van de auteurs is de mening toegedaan dat de verrekeningmethode mag worden toegepast ten belope van het minimumpercentage, namelijk 15% van het netto dividend (na Franse bronheffing). Indien een Belgische belegger dus een dividend van 100 EUR ontvangt vanuit Franse bron, zal Frankrijk hierop nog steeds 15 EUR inhouden. Daarna verrekend België de effectief in Frankrijk betaalde bronheffing met de in België verschuldigde roerende voorheffing, waardoor er in België slechts 12,75 EUR mag worden ingehouden. In plaats van 59,5 EUR zal de belastingplichtige dus 72,15 EUR overhouden.

Andere auteurs gaan een stapje verder en zijn van mening dat dat België niet de minimum FBB-berekening moet toestaan maar de verrekening zoals vermeld in artikel 285 e.v. WIB.. In het arrest van 16 juni staat namelijk vermeld dat aangezien België verplicht is tot het verlenen van een minimum verrekenbaar bedrag aan forfaitaire buitenlandse belasting, er geen gevolg kan worden gegeven aan de Belgische internrechtelijke regels die deze vermindering aan bijkomende voorwaarden onderwerpen.

Indien de bijkomende voorwaarde waarnaar wordt verwezen, namelijk de beroepsmatigheidsvoorwaarde, buitenbeschouwing wordt gelaten, dan mogen de algemene FBB-bepalingen van artikel 286 WIB worden toegepast. Volgens artikel 286 WIB bedraagt het forfaitair gedeelte vijftien vijfentachtigsten van het netto-inkomen vóór aftrek van de roerende voorheffing. Toegepast op ons zelfde voorbeeld heeft dit tot gevolg dat de verrekening die België moet toestaan 17,65 EUR bedraagt in plaats van 12,75 EUR en dat de Belgische particulier 77,15 EUR overhoudt van zijn Frans dividend met een waarde van 100 EUR.

DRAAGWIJDTE

Dat dit arrest hoe dan ook grote gevolgen zal hebben voor Belgische particulieren die dividenden ontvangen uit Frankrijk lijkt ons vanzelfsprekend maar het toepassingsgebied van artikel 19.A.1, tweede lid is een stuk ruimer waardoor ook de draagwijdte van het arrest wordt uitgebreid.

Zo kunnen ook entiteiten die aan de rechtspersonenbelasting onderworpen zijn, zoals verenigingen en stichtingen, genieten van de FBB-verrekening.

Daarnaast verwijst artikel 19.A.1, tweede lid niet enkel naar dividenden maar ook naar intresten, waardoor alle verblijfshouders van België die intresten vanuit Franse bron ontvangen, de FBB-regeling kunnen toepassen.

ANDERE VERDRAGEN

Jammer genoeg kan dit arrest niet worden doorgetrokken naar dividenden uit alle landen. De uitspraak in het voordeel van de belastingplichtige is namelijk te danken aan de manier waarop de FBB-bepaling in het verdrag met Frankrijk werd geformuleerd. In tegenstelling tot de meeste nieuwe verdragen, verwijst het verdrag niet uitsluitend naar de Belgische interne wetgeving, maar werd er ook een minimumbepaling toegevoegd, die stipuleert dat de verrekening niet minder dan 15% van het netto-dividend bedraagt. Deze verwijzing komt slechts in een handvol andere verdragen voor, zoals in het verdrag met Australië, Hongarije, Israël, Ivoorkust en Italië.

TE VEEL BETAALDE VOORHEFFING TERUGVORDEREN

Wat betreft nieuwe dividenduitkeringen zal de belastingplichtige deze wellicht moeten opnemen in de Belgische aangifte personenbelasting om daarna bezwaar in te dienen.

Particuliere beleggers die in het verleden te veel roerende voorheffing hebben betaald, kunnen deze terugvorderen tot 5 jaar te rekenen vanaf de eerste januari van het jaar waarin de roerende voorheffing werd gestort via een ambtshalve ontheffing.

Els Van Eenhooge
Febe Louage

